

Význam XXV. sjezdu KSSS pro další růst obranyschopnosti SSSR a celého společenství států Varšavské smlouvy

Jednou z rozhodujících zákonitostí výstavby socialismu je vojenská obrana socialistických vymožeností před agresivními snahami imperialismu. KSSS v celé své historii vycházela z vojenskoteoretického odkazu V. I. Lenina a důsledně jej plnila vytvářením nezbytných podmínek k zabezpečení nezdolné obrany socialismu. „Budování naší armády“ — říkával V. I. Lenin, „mohlo přinést úspěšné výsledky jenom proto, že probíhalo v duchu celkové sovětské výstavby.“ [V. I. Lenin, Spisy 30, SNPL, P, 1955, s. 310].

Projevovalo se to především v tom, že všechny otázky obrany socialistické vlasti, vojenské výstavby, vojenské teorie a praxe řešila strana v naprostém souladu se svou ideologií a politikou. Proto na vědec-

kém základě, s přihlédnutím k vývoji mezinárodních vztahů a k potřebám praxe, určovala hlavní směry ve vývoji zbraní a vojenské techniky, řešila technické vybavení a materiální zabezpečení armády, pečovala a koordinaci a plánovitý rozvoj všech druhů ozbrojených sil, o přípravu a rozmisťování kádru, o zvyšování kvality bojové a politické přípravy všech příslušníků ozbrojených sil. Přitom měla strana vždy na mysli základní zájmy dělnické třídy a všech pracujících, moudře spojovala nejpokrokovější teorii, marxismus-leninismus s praktickou organizační a výchovnou činností mas k úspěšnému plnění ekonomických, sociálních, politických a vojenských úkolů.

Jak naprosto jasně a zřetelně prokázalo jednání XXV. sjezdu KSSS i diskusní vystoupení zvláště zahraničních delegátů pokračuje Sovětský svaz ve své úspěšné mírové zahraniční politice, jejíž zásady sjezd dále rozvinul.

V uplynulém pětiletí, jak říká ve Zprávě o činnosti ÚV KSSS na XXV. sjezdu L. I. Brežněv, se „doslova před očima mění svět a mění se k lepšímu.“ Historický mírový program, vytyčený na XXIV. sjezdu KSSS, prokázal svou životaschopnost a sílu, byl v nových podmínkách roz-

vinut a naplněn novým obsahem. V důsledku této leninské ofenzívy mírové politiky Sovětského svazu došlo k obratu od studené války k mírovému soužití států s rozdílným společenským zřízením, k obratu od napětí hrožícího výbuchu k uvolnění a normální vzájemné výhodné spolupráci. Zvrat v mezinárodních vztazích od studené války k uvolňování napětí a k prosazování zásad mírového soužití států s rozdílným společenským zřízením je výsledkem jednotných akcí, které SSSR uskutečnil ve spolupráci s bratr-

skými stranami a státy socialistického společenství a rovněž i výsledkem jednotlivých akcí pokrokových společenských sil, aktivizace lidových mas, které projevují nesmiřitelnost k agresí a jsou pevně odhodlány dosáhnout upevnění trvalého míru.

To, čeho bylo v uplynulém pětiletí dosaženo, má vskutku nepomíjivý význam. Byla přijata některá opatření k posílení důvěry mezi státy, mimo jiné i ve vojenské oblasti. Současně však, jak XXV. sjezd KSSS zdůraznil, uvolnění napětí nemůže v žádném případě rušit nebo změnit zákonitý průběh boje. Nemůžeme přece počítat s tím, že v podmínkách uvolnění napětí se komunisté smíří s kapitalistickým vykořisťováním, nebo že se s kapitalistů stanou stoupenci revoluce. Mír nemění vykořisťovatelskou podstatu imperialismu a mírové soužití neruší základní rozpor současného světa, rozpor mezi socialismem a kapitalismem.

I nadále zůstává strategickým cílem světového imperialismu likvidace socialistických a komunistických zemí. Nejreaktější agresivní imperialistické kruhy se nepoučily z dějin; jejich intriky proti míru nepřestávají. Horečné zbrojení podněcované reakčními, militaristickými kruhy imperialismu roste, strůjci antikomunismu, včetně maoistů, se všemi prostředky snaží narušovat a mařit pozitivní vývoj světa.

Za těchto podmínek je realnost strategie mírového soužití závislá na zvýšení obranyschopnosti Sovětského svazu a socialistických zemí sdružených ve Varšavské smlouvě. „Jsme nesmiřitelnými odpůrci rozdělení světa na vojenské bloky, stojící proti sobě, i odpůrci závodů ve zbrojení“, říká ve Zprávě XXV. sjezdu KSSS L. I. Brežněv. „Naše stanovisko v tomto smyslu je dobře známo. Je však třeba zcela jasně prohlásit: dokud zůstane blok NATO, dokud militaristické kruhy horečně zbrojí, bude naše země společně s dalšími účastníky Varšavské smlouvy tento vojenský a politický svazek upevňovat“. Účastníci této smlouvy vytrvale prosazují rovnoprávné vztahy mezi národy, politiku nevměšování do vnitřních záležitostí států a řešení konfliktů mírovými prostředky.

Není žádným tajemstvím, že základní posun v poměru světových sil ve prospěch socialismu podstatně zúžil možnosti světového imperialismu řešit základní rozpor současného světa vojenskými prostředky. Těžiště řešení rozporu se zcela zákonitě přeneslo do politické, ekonomické a především ideologické oblasti. Dějištěm ideologického zápasu se doslova stal

celý svět, všechny hlavní oblasti společenského života. Každý současný závažnější politický akt, či ekonomický jev je okamžitě předmětem ostrých ideologických střetů, které vyjadřují boj dvou protikladných třídních stanovisek. Nejvýznamnějším dokladem je celý proces boje zemí socialistického společenství v čele se Sovětským svazem za důsledné prosazení Závěrečného aktu z celoevropské konference. Zpráva ÚV KSSS na XXV. sjezdu zdůraznila, že „... ideový soubor dvou systémů se stále více aktivizuje a propaganda imperialismu je stále rafinovanější“. Proto také otázky vysoké politické bdělosti, aktivní, operativní a přesvědčivé propagandy a včasý odpor proti ideologické diverzi stojí dále v popředí naší pozornosti. Buržoazní ideologie v rozporu s fakty se snaží ukazovat Sovětský svaz a jeho armádu jako nějakou militaristickou sílu, široce rozšiřuje četné výmysly o „agresivnosti komunismu“. Pravdou však zůstává, že v historii Sovětského státu a jeho ozbrojených sil není nic, co by vrhalo stín na jeho bojové prapory. Všechny války, které musel SSSR vést, byly vynucené, vedl je s cílem odrazit agresi imperialismu a ubránit socialistické vymoženosti lidu. Vítězství Sovětské armády nikdy nebyla jen prostými vítězstvími jedné armády nad druhou, ale vyjádřením převahy nového, pokrokového nad starým, reakčním, převahy skutečného leninismu nad imperialistickým rozvratem. V nich se sjednotila převaha ducha a velikost komunistických ideálů světového lidu, nezištnost socialistického zřízení vytvořeného VŘSR, jeho převaha nad kapitalistickým zřízením.

Nejen v oblasti ideologie je zapotřebí vysoké bdělosti. Přes veškeré úsilí SSSR, jež vynakládá k ozdravení situace ve světě, stojí proti tomuto úsilí relativně malá, ale velmi vlivná část vládnoucích kruhů kapitalistických zemí, která vydělává na studené válce — vojenskoprůmyslový komplex. „Duch Helsink“ vážně ohrožuje její úzce skupinové zájmy. Tyto kruhy vynaložily mnoho úsilí, aby zabránily jejímu svolání, její práci všemožně brzdily, výsledky znevažovaly a sabotovaly. Tyto síly rozpoutaly horečné zbrojení, které zdůvodňují tvrzením o tzv. „sovětské hrozbě“, jednostranné výhodnosti přijatých dohod, atp. Těchto „argumentů“ používají zvláště tehdy, když potřebují prosadit vyšší vojenský rozpočet, když potřebují ospravedlnit vojenskou aktivitu NATO. „Ve skutečnosti však pochopitelně neexistuje žádná sovětská hrozba ani pro Západ, ani pro Východ. To všechno je od začátku až do konce nestvůrná lež. Sovět-

ský svaz nehodlá nikoho napadnout. Sovětský svaz válku nepotřebuje". O tom svědčí celá zahraniční politická aktivita Sovětského svazu, kterou také podporují nifrumentální národy světa a pokrokové síly.

Jsou to naopak země NATO, které se snaží, aby si zajistily jednostrannou vojenskou převahu. (Zpráva ÚV KSSS...). Proto také nebylo v otázce snížení stavů ozbrojených sil a výzbroje ve střední Evropě dosaženo hmatatelného pokroku. Při sovětsko-amerických jednáních navrhl Sovětský svaz, aby se obě země dohodly na zákazu vyvíjet nové, ještě účinnější systémy zbraní, zejména nové ponorky typu Trident s balistickými raketami, nové strategické bombardovací letouny typu B-1 v USA a analogické systémy v SSSR. Americká strana tyto návrhy nepřijala.

Hlavní mocnosti kapitalistického světa přinášejí další důkazy ve své zahraniční politice o agresivní podstatě souborného imperialismu. Konkrétním důkazem, že například vojenské formy nezmizely jako prostředek nátlaku mezinárodního imperialismu, jsou události v Chile a na Středním východě.

Dále je to snaha udržovat svou obrovskou vojenskou sílu pro základní strategické cíle, pro zajišťování svých mocenských pozic a vytváření stálé hrozby proti socialistickým zemím, jako "ultima ratio" proti rozšiřování vlivu socialismu v mezinárodním měřítku.

Výstavba ozbrojených sil USA je zaměřena na schopnost vést všechny druhy válek, od konvenční přes omezenou jadernou, až po všeobecnou jadernou válku. Za tím účelem také USA udržují velmi početnou armádu i mimo území USA, kde je rozmístěno kolem 562 000 amerických vojáků, z toho 311 000 v Evropě (jen na území NSR 228 000), 206 000 v jihovýchodní Asii a na Dálném východě (7. námořní flotila — 31 000, Thajsko — 38 000, Okinawa — 38 000 a jižní Korea 42 000) a dalších 45 000 na základnách v Latinské Americe, Kanadě, Grónsku, Africe a jinde.

Vládnoucí kruhy USA vidí ve velkém uskupení svých vojsk ve střední Evropě významný prostředek k posílení svých politických, ideologických, ekonomických a

vojenských pozic na našem kontinentě. Agresivní blok NATO je nadále hlavním nebezpečím míru nejen v Evropě, ale na celém světě. K této politice se přihlásil v besedě s velvyslanci zemí NATO i nový prezident USA G. Ford, když řekl, že NATO zůstane "hlavním elementem" americké zahraniční politiky.

Mezinárodní imperialismus se nadále nevzdává možnosti použít vojenských prostředků k dosažení svých politických cílů. Například jich má dosahovat například válkami, ideologickou diverzí, psychologickou válkou apod., i když se přitom imperialismus nevzdal ani koncepcí globální jaderné války.

Imperialismus počítá i nadále s použitím vojenské síly jako nástroje kontrarevoluce. "Zkušenosti revolučního hnutí za posledních let názorně ukázaly," řekl L. I. Brežněv ve Zprávě ÚV KSSS na XXV. sjezdu — "že je-li nadvláda monopolistického kapitálu a jeho političtí chráněnci opravdu ohroženi, imperialismus se chopí všech prostředků a zřekne se i zdání jakékoli demokracie". Do arzenálu dnešní kontrarevoluce patří "pomluvy, klamání veřejnosti, hospodářská blokáda, sabotáž, záměrné vyprovokování hladu a chaosu, podplácení a výhrůžky, teror, organizování vražd politiků, fašistické pogromy", (Zpráva ÚV KSSS...) pro své zájmy pošle imperialismus každou zákonnost, o humanitě ani nemluví. Chilecké události jsou toho nejlepší důkazem. Taková je odpověď sil reakce a války na boj národů za nezávislost a svobodu, kterou chtějí zastavit nezdolitelný chod dějin.

XXV. sjezd upozornil na skutečné nositele a příčiny uvolňování napětí, a také na rozpornost současné situace. Na tuto je třeba pohlížet v dialektické souvislosti všech událostí poslední doby. Právě úspěchy socialistických zemí, pozitivní výsledky mírového úsilí, mají sympatie všech demokratických a pokrokových sil světa a na druhé straně nutí ty imperialistické kruhy, jež jsou spojeny s vojenskoprůmyslovým komplexem, aby je všemožně brzdily a pomohly jim tak odvádět pozornost od vlastních nesmírně závažných problémů těžké krize ekonomiky, politického systému, ideologie, mravní sféry, atd.

Ve zprávě o činnosti ÚV KSSS na XXV. sjezdu se sjezd přihlásil k závěrům XXIV. sjezdu KSSS jako dlouhodobě perspektivě a tendenci závažné i pro současnost. Pokud existuje imperialismus, existuje

i nebezpečí války. Pokud v táboře imperialismu nepřevládá snaha řešit mezinárodní situaci mírovými prostředky, bude třeba přijímat vedle opatření k vytváření materiálně technické základny

komunismu, ke zvyšování životní úrovně lidu i opatření k zabezpečení pevné obrany země. Dosažené socialistické výsledky musí být v každé době, v každý okamžik ochráněny. Tomu učil Lenin, tomu učí i historické zkušenosti budování socialismu, to vyplývá i ze zvláštností soudobé situace ve světě.

„Po všechna tato léta,“ říká L. I. Brežněv ve Zprávě ÚV KSSS, „věnovala strana náležitou pozornost posilování obranyschopnosti naší země a zdokonalování ozbrojených sil. Můžeme sjezd ujistit, že práce, kterou jsme v tomto směru vykonali, není malá. Zlepšilo se vybavení ozbrojených sil moderní výzbrojí a bojovou technikou, zkválikovala se bojová příprava a ideové zocelení příslušníků ozbrojených sil. Sovětský lid, soudruzi, si může být jist, že plody jeho budovatelské práce jsou spolehlivě chráněny.“

Ruku v ruce s bojem za snížení mezinárodního napětí pečovala KSSS a sovětská vláda o další zvýšení bojové síly ozbrojených sil. Bylo vykonáno mnoho k realizaci leninských idejí, které se týkají upevnění obranné síly sovětského státu a zvýšení bojové připravenosti sovětských ozbrojených sil. KSSS přitom neochvějně sledovala závěry o tom, že upevňovat sovětský stát znamená upevňovat jeho ozbrojené síly, všestranně zvyšovat obranyschopnost sovětské země a socialistického společenství. O tom, že jsou k splnění tohoto úkolu dobře připraveny, svědčí mimo jiné i úspěšná realizace deváté sovětské pětiletky, která dále rozvinula materiálně technickou základnu pro další rozvoj vojenství a soudobé socialistické vojenské vědy a tím i pro další upevnění obranyschopnosti celé socialistické soustavy.

Sovětská armáda tím, že chrání mírovou práci sovětských lidí a stojí na stráži socialistického společenství, objektivně napomáhá úspěchu boje mezinárodní dělnické třídy a národně osvobozeneckého hnutí. Tyto síly spatřují v SSSR a ostatních zemích socialistického společenství svou budoucnost, mohutnou baštu sociální spravedlnosti. To revolucionizuje lidové masy, napomáhá rozmachu protimperialistického boje. Sovětská armáda, spolu s dalšími armádami socialistického společenství, je jedním z nejvýznamnějších činitelů zachování míru. Potvrzuje to i úspěšné plnění celkového programu sjezdů komunistických a dělnických stran v socialistických zemích, včetně jejich jednotné vojenskopolitické linie, kterou přispěly k posílení a upevnění základních vnitropolitických a mezinárodněpolitických faktorů, o které se opírá a na nich

je budována úspěšná a spolehlivá obrana socialistických vymožeností. Plnění vojensko-politických závěrů sjezdů marxistickoleninských stran potvrzuje nejen aktuálnost a plnou platnost leninské teorie, ale také správnost společného postupu při zajišťování spolehlivé obrany vymožeností a hodnot socialismu. Rozhodující vojenskou silou při obraně socialismu a míru jsou sovětské ozbrojené síly.

Rostoucí ekonomická síla SSSR umožnila nejen kvantitativní, ale především hluboké kvalitativní změny v každém druhu ozbrojených sil. Díky zvyšující se mocnostem socialistické ekonomiky, skvělým výsledkům vědy a techniky, odpovědné práci sovětských lidí, dostaly sovětské ozbrojené síly nové druhy zbraní a bojové techniky.

Hlavní údernou silou sovětských ozbrojených sil se stala strategická raketová vojska, vyzbrojená mezikontinentálními raketami a soudobými systémy vedení a řízení, schopná zasadit agresoru zdrcující úder.

Změnila se i pozemní vojska. Základem jejich palebné síly se také staly raketové útvary. Páteří vysokých bojových kvalit vojsk protivzdušné obrany je nyní moderní radiolokační, raketová a letecká technika, která jim umožňuje spolehlivě chránit území státu před napadením ze vzduchu.

Nevdané vzrostly bojové možnosti vojenského letectva, vyzbrojeného raketovými letouny různých tříd a určením. V hroživou sílu se změnilo i vojenské námořnictvo, jehož hlavní údernou silou jsou ponorky s jaderným pohonem, vyzbrojené raketami.

Neobyčejně složitý a mnohostranný okruh problémů, spojený s vysokým stupněm bojové pohotovosti a připravenosti, na základě mistrovského zvládnutí složité bojové techniky, zbraní a automatizovaných systémů, vyžádal si další zkválikování a růst vlivu vedoucí úlohy KSSS v ozbrojených silách. Důležité místo v životě strany a komunistů ozbrojených sil zaujímá V. celoaarmádní porada sekretářů stranických organizací, která byla svolána na základě usnesení ÚV KSSS v březnu 1973. Byla připravována a uskutečněna za aktivního vlivu usnesení XXIV. sjezdu KSSS, prosincového plenárního zasedání strany 1972, všennárodních oslav na počest 50. výročí vzniku SSSR. Porada posoudila stav a opatření k dalšímu zkválikování stranickopolitické práce v Sovětské armádě a vojenském námořnictvu, vytyčila úkoly stranickým organizacím k zajištění vysoké bojové pohotovosti vojsk a cesty k jejich splnění. Přijaté usnesení

umožnilo další růst aktivity a bojovnosti stranických organizací v ozbrojených silách, zesílení propagandy idejí marxismu-leninismu, výchovy sovětských vojáků v duchu nezlomné věrnosti odkazu Lenina, i jejich vlastenecké a internacionální povinnosti. Vedoucí úloha strany byla dále posílena a dosáhla nového stupně v řídicí, politické, organizační a ideologické činnosti.

Sovětské ozbrojené síly řídí vzdělání, dobře připravení a komunistické straně oddaní velitelé, političtí pracovníci a vojenskotechnické kádry. V sovětských ozbrojených silách pod přímým vedením KSSS vznikl ucelený systém vojenského výcviku a politické výchovy příslušníků ozbrojených sil, jehož pevným ideovým základem je marxismus-leninismus. Celý systém výchovy v sovětské armádě všestranně připravuje sovětské vojáky na obranu socialistické vlasti a ke splnění internacionálních povinností, vychovává u nich vysoké morálně bojové vlastnosti, vštěpuje vojákům pevně politické i vojenskotechnické znalosti, pěstuje u nich potřebné návyky a učí je umění bojovat.

Tyto úkoly vyplývají z leninského požadavku — učít vojska tomu, co budou potřebovat ve válce. Sovětská armáda pomáhá také plnit nejrůznější úkoly hospodářské a kulturní výstavby SSSR. V ní se ideově i fyzicky zocelují milióny mladých lidí, kteří konají vojenskou službu. Pokračuje v ní proces komunistické výchovy, proces formování všestranně rozvinuté harmonické osobnosti.

Všechny tyto skutečnosti také vysoce ocenil XXV. sjezd. Ve Zprávě o činnosti ÚV KSSS L. I. Brežněv říká: „Mluvíme-li o výchovné práci, soudruzi, je třeba zmínit se o obrovské úloze, která v tomto směru připadá Sovětské armádě. Chlapci přicházejí do rodiny vojáků bez jakýchkoli životních zkušeností. Vrací se z ní však už jako lidé, kteří prošli školou vytrvalosti a kázně a získali technické a odborné znalosti a politickou přípravu.

Naše armáda je vychovávána v duchu hluboké oddanosti socialistické vlasti, v duchu idejí míru a internacionalismu, v duchu idejí přátelství mezi národy. Právě tím se Sovětská armáda liší od armád buržoazních. Právě proto sovětské lidi svou armádu milují a jsou na ni hrdí.“

Sovětská armáda tak dokazuje, že je vojenskou organizací nového, vyššího socialistického typu, že je vytvořena k obranné revoluční vymoženosti dělnické třídy a všech pracujících. Už sama skutečnost existence takové armády varuje všechny síly, které sázejí na válku. „Kaž-

dého z nás,“ řekl vedoucí delegace ozbrojených sil ve svém pozdravném vystoupení na XXV. sjezdu KSSS, „povzbuzuje poznání toho, že bděle střežíme mírovou práci svého lidu. Sovětské ozbrojené síly tím přinášejí a budou i nadále přinášet svůj obrovský vklad k udržení míru a mezinárodní bezpečnosti, napomáhají uskutečnění velikých cílů, vytyčených na XXV. sjezdu strany“. Výchova sovětských vojáků v duchu idejí marxismu-leninismu je zárukou, že svou vlasteneckou a internacionální povinností, která vychází z nové situace ve světě, čestně splní.

„Nikdo také nemusí pochybovat ani o tom,“ říká L. I. Brežněv na XXV. sjezdu, „že naše strana učiní vše, aby slavné ozbrojené síly Sovětského svazu i nadále disponovaly všemi nezbytnými prostředky pro splnění svého odpovědného úkolu — střežit pokojnou práci sovětského lidu a být záštitou světového míru.“

Na další zvýšení bojeschopnosti sovětské armády budou mít i nadále významný vliv směle cíle a úkoly vytyčené v „Hlavních směrech rozvoje národního hospodářství SSSR na léta 1976—1980“, kde mezi nejvýznamnější patří zejména orientace k neustálému zvyšování hmotné, kulturní a životní úrovně lidu cestou dynamického a proporčního rozvoje společenské výroby, zvyšování její efektivity, urychlování vědeckotechnického pokroku, růstu produktivity práce, všestranného zkvalitňování práce ve všech článcích národního hospodářství. „Máme vše, co potřebujeme,“ říká na XXV. sjezdu KSSS A. N. Kosygin, „abychom úspěšně splnili úkoly, které stanoví nová pětiletka — mohutný ekonomický, vědeckotechnický a kulturní potenciál, tvůrčí energii sovětského lidu, vedeného naší slavnou leninskou stranou.“ Sovětský lid hluboce věří straně, věří tomu, že cílů stanovených stranou nepochybně dosáhne.

V celém světě se staly sovětské pětiletky názorným symbolem bouřlivého společenského a ekonomického pokroku prvního státu pracujících v dějinách, symbolem jeho mírumilovných snah. S vytvořením socialistického společenství nabyl pojem „pětiletka“ nového internacionálního smyslu: tento pojem zahrnuje jednotu cílů bratrských zemí v budování nového života, ve vytváření a upevňování světové socialistické soustavy.

XXV. sjezd KSSS přesvědčivě manifestoval jednotu vnitřní i zahraniční politiky komunistické strany. Tato jednotka je hluboce organická a je určována tím, že politika strany, vnitřní i zahraniční, slouží nejušlechtlejšímu a nejhumánnějšímu cíli, budování komunistické společnosti.